

Het raadsel van het meisje van Yde

Rondwandeling Oosterhof

- **Periode:** jaren 1-160
- **Startpunt:** jaar 1, Schildkerk (centrum Rijssen)
- **Lengte:** 6 km

Gebruiksaanwijzing:

- Getallen verwijzen naar de jaartallen op de paaltjes.
- Letters achter de getallen verwijzen naar de betreffende zijde van de informatiekubus:
R = regionale gebeurtenissen; N = Nederland;
E = Europa; W = overige werelddelen.
- Scan onderweg QR-codes op de paaltjes voor filmpjes e.d.

Bewegwijzering

Wit-paarse bordjes geven de looprichting aan. De bordjes zijn vaak bevestigd aan lantaarn- en straatnaampalen.

Podcast

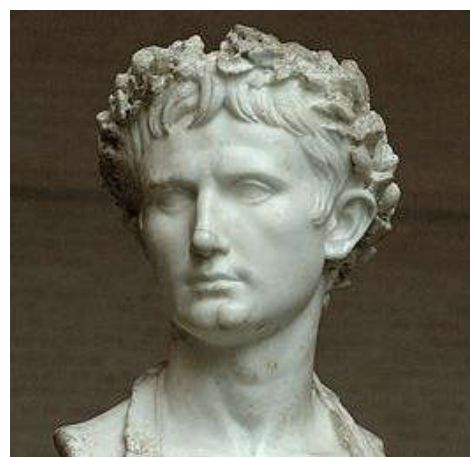
Tip! Beluister voor je op pad gaat de podcast bij deze rondwandeling. Dan krijg je in het kort te horen wat er in deze periode gaande was. Dat maakt het gemakkelijker om gebeurtenissen die je onderweg tegen komt in die tijd te plaatsen. De podcast staat op de website van het Wereldtijdpad: zie de pagina van deze rondwandeling.

Reconstructie van het hoofd van het meisje van Yde – Assens Museum

Voor je op pad gaat...

Yde is een dorpje boven Assen. In 1897 ontdekten een paar turfstekers er in een veengebied de restanten van een meisje dat daar kennelijk al heel lang ligt. En dat klopt. Het 'meisje van Yde' leefde rond het begin van onze jaartelling. Wat is er met haar gebeurd? Hoe zag haar wereld er uit? We gaan op pad om daar achter te komen.

Gaius Octavius, alias keizer Augustus (63 voor Chr. – 14) - Wikipedia

1-E Augustus

De naam van de achtste maand hebben we aan hem te danken. Zou het meisje van Yde ooit van hem hebben gehoord?

2-R Losser

De ouders van het meisje van Yde zijn vrijwel zeker boeren die leven van hun akker en wat vee. De nederzetting bestaat uit hooguit een stuk of vijf boerderijen. De maaltijden bestaan voornamelijk uit graanpap.

'Nederland' in die tijd. Zoek de verschillen!

5-N2 Gevaarlijke omgeving

Nederland bestaat nog niet. De Rijn vormt de noordgrens van het Romeinse Rijk. Het meisje van Yde heeft waarschijnlijk nooit een Romein gezien. Mogelijk heeft ze er wel over gehoord. Gevaarlijker zijn de wolven, oerossen, beren en elanden die haar omgeving onveilig maken.

Germanicus (15 v. Chr. – 19)
Populair Romeins generaal,
opa van de latere keizer Nero

14-R Bloedbad

Kranten, tv, sociale media...? Internationaal Strafhof? De Romeinen kunnen hier ongestraft hun gang gaan. Wordt het langzamerhand geen tijd dat de Italianen excuses maken voor de oorlogsmisdaden die de Romeinen in die tijd hebben begaan?

Strabo, geograaf en historicus
(ca. 63 v.Chr. – ca.24) Wikipedia

20-N Romeinse Piet Paulusma?

Volgens deze schrijver heeft het meisje van Yde niet vaak de zon gezien. Hoe betrouwbaar is zo'n 'weerbericht'?

Reconstructie van een spieker uit de ijzertijd
bij het Wekeromse Zand (Gld) - Wikipedia

27-R Opslag

De nederzetting van het meisje van Yde is waarschijnlijk ook één of meer spiekers rijk. Waarom op palen?

Het meisje leeft in de ijzertijd. Waarom heeft haar vader liever voorwerpen van ijzer dan van brons?

Weg uit Romeinse tijd

36-E Wereld van verschil

De Romeinen zijn superieure wegenbouwers. Het meisje van Yde kent alleen maar zandwegen en natuurlijk de levensgevaarlijke, glibberige paden door het mysterieuze moeras.

Terpenlandschap

53-N Schipbreukelingen

Het meisje van Yde kent alleen haar eigen directe omgeving. Zij en haar familie zijn honkvast en gaan niet ver van huis. Zou het land van de Friezen haar net zo hebben verbaasd als Plinius?

In Limburg worden steeds meer Romeinse villa's gebouwd

76-N Grootschalige landbouw

Het meisje van Yde komt uit een familie van keuterboertjes die met moeite het hoofd boven water houden. Maar op nog geen 250 kilometer naar het zuiden is landbouw booming business. Hoe is dat te verklaren?

Romeins vrachtschip - Archeon

83-N1 Proviandschepen

In Zuid-Limburg wordt in deze tijd meer dan voldoende voedsel geproduceerd, maar in het gebied ten noorden ervan moet de Romeinse legerleiding letterlijk alle zeilen bijzetten om de legionairs van voedsel te voorzien.

Romeins amfitheater in Lugdunum (Lyon)

91-E Dun bevolkt gebied

Drenthe telt in deze tijd maar circa 3000 inwoners.

95-E Mini-vee

Klein maar fijn...

Romeins badhuis - Archeon

102-N1 + N2 Onvoorstelbare luxe

De afstand tussen Yde en Ulpio Noviomagus is hemelsbreed slechts 120 km, maar qua leefomstandigheden is er een verschil van dag en nacht. Hoe zou het meisje van Yde zich hebben gebaad?

Romeins tafelen - Skynet

109-E1 Lekker tafelen

Het meisje van Yde krijgt dagelijks graanpap voorgeschoteld. Soms met wat kaas en bier erbij. Als het een beetje meezit levert de jacht een smakelijk stukje vlees op. Een schril contrast met wat de rijken elders voorgeschoteld krijgen. Wat dat betreft zijn de tijden niet veel veranderd....

Barnsteen

132-N1 Slaven

In Zuid-Nederland (dat was toen onderdeel van de Romeinse provincie Neder-Germanië) komt in de tijd waarin het meisje van Yde leefde, de handel op gang. Ook de slavenhandel. In Noord-Nederland kom je alleen rondtrekkende handelaren (marskramers) tegen.

De Kroezeboom in Fleringen (Oost-Twente) is tussen de 400 en 500 jaar oud - Wikipedia

145-N1 Heilige plaatsen

De Romeinen namen hun goden mee naar onze streek, o.a. de god van de handel Mercurius en de godin van het geluk Fortuna. Het meisje van Yde en haar familie blijven trouw aan Wodan (oppergod), Donar (dondergod) en Frija (vruchtbaarheidsgodin). Oude eiken zijn de plaatsen waar Germanen hun goden vereren. Het is nu de hoogste tijd om het raadsel van het meisje van Yde op te lossen....

Boerderij uit IJzertijd – Wikipedia

Het meisje van Yde woonde in zo'n type boerderij. Links op de foto een 'spieker' (zie 27-R van deze rondwandeling).

Podcast

Beluister nu de podcast: Het raadsel van het meisje van Yde.

160 Einde van de themawandeling.

Terug naar het startpunt

Van Rijssens Leemspoor naar Gemeentehuis:

1. Op het eindpunt rechtsaf: Markeloseweg (Paarse wandelroute).
2. Bij 1e rotonde rechtdoor: Markeloseweg (gaat over in Verlengde Oranjestraat).
3. Bij 2^e rotonde rechtdoor: Oranjestraat.
4. 1^e weg links: Kerkstraat.

TIP

Ga eens op bezoek bij het meisje van Yde. Ze wacht op je in het Assens Museum.

Je kunt het Wereldtjpad steunen door voor € 5 donateur te worden op www.wereldtjpad.nl

Colofon

© 2020 Stichting Wereldtjpad

Samenstelling: Floor Looy
Projectmanagement: IKOconsult, Almelo

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten van derden zo goed mogelijk te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich tot de uitgever wenden.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De Stichting Wereldtjpad aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade als gevolg van niet of onjuiste vermelding van gegevens in deze uitgave. U kunt eventuele opmerkingen schriftelijk of per mail doorgeven aan de stichting